

בבית המשפט העליון

בש"פ 1350/19

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: מיכאל בולטוב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב'
השופט ד' טפרברג) במ"ת 15165-01-19

בשם העורר: עו"ד ישר יעקובי; עו"ד אנסטסיה דחטיאר

בשם המשיבה: עו"ד יעל ביטון

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט ד' טפרברג) במ"ת
15165-01-19 מיום 3.2.2019, בגדרה נעצר העורר עד תום ההליכים המתנהלים נגדו
בעתירה להכריז עליו בר-הסגרה לרוסיה.

הרקע לערר

1. ביום 21.9.2014 הגישה ממשלת רוסיה למדינת ישראל בקשה להסגיר לידיה את
העורר לשם העמדתו לדין בגין ביצוע עבירות לפי סעיפים שונים לקוד הפלילי הרוסי,
וביניהן עבירת רצח בנסיבות מחמירות וקשירת קשר לביצוע פשע. ביום 7.1.2019 הגישה
המשיבה בקשה לבית המשפט המחוזי בירושלים לפי סעיף 3 לחוק ההסגרה, התשי"ד-
1954 (להלן: חוק ההסגרה) להכריז על העורר בר-הסגרה לרוסיה. בד בבד עם הגשת
העתירה הוגשה לבית המשפט המחוזי בקשה לפי סעיף 5 לחוק ההסגרה למעצרו של
העורר עד לתום הליכי ההסגרה.

2. במסגרת העתירה פורט החשד בדבר מעורבותו של העורר ברצח המנוח סלאח חוסיין (להלן: חוסיין), אשר היה שותפו העסקי, ושל שלושה בני משפחתו, בתקופה שבה התגורר העורר בקזחסטן. כמתואר בעתירה, על פי החשד, העורר פנה לטימור יסנייב (להלן: טימור) וביקש ממנו כי יאתר רוצח שכיר לשם ביצוע המשימה. העורר העביר לטימור סכומי כסף לרכישת שני אקדחים, אותם העביר טימור לאולג ירמולייב (להלן: אולג). ביום 18.11.1998, אולג, ביחד עם יורי גרצ'וב (להלן: יורי) אליו פנה על מנת שסייע לו בביצוע הרצח, הגיעו לדירה של חוסיין ורצחו אותו ואת שלושת בני הדודים שלו ששהו עמו באותה עת בדירה.

3. העותר נחקר יום למחרת הרצח, אך לאחר שנקלעה החקירה למבוי סתום, הוקפא הטיפול בה. בשנת 2000 הגיע העורר לישראל וקיבל אזרחות ישראלית (מאוחר יותר הגיע לארצות הברית וגורש ממנה בשנת 2013 לישראל). מכל מקום, בשנת 2000 הונפק לעורר גם דרכון רוסי, לאחר שהגיש בקשה לקבלת אזרחות רוסית. הליכי החקירה נגדו חודשו בשנת 2004 לאחר שאולג נרצח. באותה שנה, התקבל מידע חדש מידי אחיו של אולג, אנדריי ירמולייב (להלן: אנדריי) הקושר את העורר לעבירה. נגד העורר הוגש כתב אישום בהיעדרו על ידי רשויות קזחסטן. גם נגד יורי וטימור הוגשו כתבי אישום, והם אף הורשעו בדין. נוכח אזרחותו הרוסית של העורר, הוגש נגד העורר כתב אישום גם על ידי רשויות רוסיה בשנת 2012, והוצא נגדו צו מעצר. בשנת 2014 הגישה ממשלת רוסיה בקשת הסגרה בעניינו של העורר, כאמור, ומכאן לבקשת המשיבה להכריז על העורר בר-הסגרה ולמעצרו עד תום הליכי ההסגרה.

4. בהחלטתו מיום 3.2.2019 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום הליכי ההסגרה (תה"ג 15104-01-19). בהחלטה נקבע כי המשיבה עמדה בחובה המוטלת עליה להוכיח קיומן של ראיות לכאורה לנטען כלפי העורר, כאשר הראיות התומכות בבקשת ההסגרה כוללות בין היתר את הודעותיהם והצהרותיהם של טימור ושל יורי אשר קושרות את העורר להזמנת הרצח. כחלק מהחקירה גם תועדו שתי שיחות שונות הקושרות את העורר לאירוע. כמו כן, נקבע כי אין בחלופת מעצר כדי לממש את מטרת המעצר, וזאת בין היתר נוכח העובדה שיש ליתן משקל משמעותי לחשש מפני הימלטות העורר מאימת הדין ושמדובר בעבירת רצח.

מכאן לערר שלפני.

5. העורר טען כי המשיבה מבקשת להסתמך על רשימת ראיות בלתי קבילות בעליל שעל קיומן הצהירה רוסיה, כאשר חומר הראיות שהועבר מרוסיה הינו חלקי ביותר

וסלקטיבי מאוד. בכל מקרה מדובר בראיות אשר אינן עונות על הדרישה לקיומן של ראיות לכאורה והן לא היו יכולות להיות קבילות במסגרת הליך פלילי בישראל. בעיקר מדובר בהודעותיהם של מעורבים שונים ובשיחות מוקלטות וקטועות אשר לא צורפו לבקשה, ובכל מקרה ניתנו לאחר הפעלת אלימות קשה ואיומים. זאת ועוד, בית המשפט המחוזי כלל לא בחן את הראיות וגם לא התייחס לקבילותן.

6. עוד נטען כי הגם שבעבירת רצח קיימת מסוכנות סטטוטורית, מסוכנות העורר צריכה להיבחן בהתחשב בתשתית הראייתית כולה ותוך מתן משקל לכך שהאירוע המיוחס לעורר אירע לפני למעלה מ-20 שנים, ולכך שעברו הפלילי של העורר נקי. כמו כן, אין יסוד לקביעת בית המשפט המחוזי בדבר קיומו של חשש להימלטותו מהדין, שכן אילו היה רוצה העורר בכך, היה עוזב את ישראל זה מכבר, כאשר הוא בחר להישאר בה אף כי ידע כי קיים הסכם הסגרה בין רוסיה לישראל. עוד טען העורר כי נעשה לו עיוות דין וכי המשיבה פועלת בחוסר ניקיון כפיים מובהק בכך שהיא עוצמת עיניה מההתנהלות הבעייתית של שלטונות רוסיה וקזחסטן וממאמציהן של אלו לטפול עליו אשמה ללא עוול בכפו. בנוסף נטען כי בפרשות אחרות בהן יוחסו למבוקשים עבירות חמורות מאלו המיוחסות לעורר, החליטו בתי המשפט על שחרור המבוקש בתנאים.

7. מנגד, המשיבה עמדה על כך שטענות העורר אינן רלוונטיות בשלב זה, ואין מקום בעת הזו לבחון את מהימנותן של העדויות. מעבר לכך, אין שחר לטענות העורר כי המשיבה אינה עושה די על מנת לברר את העומד בבסיס "רדיפת" שלטונות רוסיה אחריו.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון בערר ובנספחים שצורפו לבקשת ההסגרה ושמיעת טענות הצדדים בדיון שנערך לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

9. כפי שנפסק זה מכבר, בעיקרו של דבר, הכללים החלים על מעצר במסגרת הליך הסגרה הם אותם הכללים החלים במסגרת מעצר פנים-מדינתי על פי סעיף 21 לחוק המעצרים (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). בשני המקרים על מנת להורות על מעצר, יש לבחון קיומה של תשתית ראייתית לכאורית (אם כי ברמה שונה), קיומן של עילות מעצר ובחינת חלופות למעצר (בש"פ 8417/17 היועץ המשפטי לממשלה נ' קוהרן, פסקה 13 (21.11.2017); בש"פ 466/18 גרוס נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 13 (7.2.2018) (להלן: עניין גרוס)).

10. יחד עם זאת, להליך ההסגרה מספר מאפיינים ייחודיים משלו המבדילים בינו לבין מעצר בהליך פלילי פנימי. כך, המחויבות הבינלאומית של ישראל לשתף פעולה עם המדינות עמן חתמה על הסכמי הסגרה, והחשש המובנה מהימלטות המבוקש בהליכי הסגרה, ישפיעו על האיזון הכולל בין השיקולים השונים הנדרשים לצורך החלטת מעצר בהליך הסגרה (בש"פ 725/09 היועץ המשפטי לממשלה נ' אברג'יל, פסקה 16 (30.1.2009); בש"פ 1496/09 אברג'יל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 12 (10.3.2009) (להלן: עניין אברג'יל); בש"פ 7269/14 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקאות 14-16 (9.11.2014)).

11. באשר לתשתית הראייתית הנדרשת בהליך המעצר לצרכי הסגרה. בהליך ההסגרה וממילא בהליך המעצר לצרכי הסגרה, אין מקום לברר את שאלת חפותו או אשמתו של המבוקש להסגרה ואין לבחון את מהימנותן של הראיות. מלאכה זו יש להותיר לערכאה השיפוטית שבפניה עתיד המבוקש ליתן את הדין – אם יוסגר (עניין אברג'יל, פסקה 12). זאת, מפני שבעוד שמטרת הליך המשפט הפלילי היא לקבוע אם אשם הנאשם אם לאו, מטרת הליך ההסגרה היא לקבוע האם ראוי שיתנהל המשפט במדינה הזרה. בהתאם לכך, ההלכה שנקבעה בבית משפט זה היא, כי בהידרשו להליך ההסגרה העיקרי, על בית המשפט לקבוע האם ישנן ראיות קבילות בדבר מעורבות מבוקש ההסגרה במעשים המיוחסים לו, במידה המצדיקה את בירורו של האישום בידי ערכאה שיפוטית במדינה המבקשת (ע"פ 2521/03 טירקיס נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 337 (2003)). אף נקבע כי הדרישה הראייתית לצורך הליך ההסגרה ולצורך הליך המעצר במסגרתו תהא דומה (אם כי לא זהה לחלוטין) (בש"פ 3974/07 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (20.5.2007); בש"פ 502/18 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (31.1.2018); בש"פ 5477/17 עמר נ' מדינת ישראל (19.9.2017); בש"פ 8316/15 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (5.1.2016)). מכל מקום, אין המדינה שמבקשת את ההסגרה מחוייבת לצרף את מלוא חומר הראיות המצוי ברשותה ודי בכך שיוצג חומר ראיות המשקף בצורה הוגנת את התשתית הראייתית הקיימת (ע"פ 7840/01 אקווה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נו(5) 680, 689 (2002); ע"פ 2490/18 ג'ורנו נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (8.1.2019)).

12. כמו במעצר בהליך פלילי פנים מדינתי, משנקבע כי הונחה תשתית ראייתית מספקת, יש לבחון האם קיימת גם עילת מעצר. כמו כן, כאמור, בהליכי הסגרה, מעצם טיבם וטבעם מתקיימת סוג של הנחה כי המבוקש להסגרה חפץ להימלט ממורא הדין ולשבש הליכי משפט (וראו למשל: בש"פ 8932/12 תיירי נ' היועץ המשפטי לממשלה (24.12.2012)).

13. ומהכלל אל הפרט. בפי העורר טענות רבות בקשר לתשתית הראייתית עליה ביססה המשיבה את עתירת ההסגרה ואת בקשת המעצר. בעיקר נטען כי רוסיה העבירה לישראל חומר חלקי וסלקטיבי באופן שאינו משקף בצורה הוגנת את התשתית הראייתית הקיימת נגדו ובאופן שאינו יכול לבסס דרישה לקיומן של ראיות לכאורה. ראשית יאמר, כי השאלה אם יש בראיות שהועברו כדי לשקף בצורה הוגנת את המסד הראייתי, מקומה בבחינה במסגרת הדיון בעתירת ההסגרה, ולא בהליכי המעצר (ראו למשל: עניין אברג'יל, פסקה 15). לעת הזו, די בכך שאומר כי עיון בחומר הראיות שהועבר משלטונות התביעה ברוסיה מגלה שיש בו כדי לעמוד ברף הראייתי הנדרש כדי להורות על מעצרו של העורר עד לתום הליכי ההסגרה נגדו.

14. בבסיסו של דבר, במסגרת חומר הגלם הראייתי, הראיות המסבכות את העורר בהזמנת הרצח, הן בעיקר הודעותיהם של טימור ויורי, אליהן מצטרפות הודעתו של אלכסנדר יסינייב (להלן: יסנייב), אחיו של טימור והודעת השוטר אלקסיי קרסב (להלן: השוטר קרסב) אשר היה עד לשיחה שהתנהלה בין אנדריי לבין טימור.

15. בחלק מההודעות יש כדי לקשור את העורר להזמנת הרצח, בעיקר בהודעתו של טימור מיום 17.2.2004. במסגרת אותה הודעה, סיפר טימור כי העורר פנה אליו בבקשה למצוא עבורו עבריין (to find a criminal for him), ומסר לו כי ישלם לו עבור כך שכר תיווך, אף כי לא ידע באותה עת, לדבריו, לשם מה נדרש התיווך. בהמשך לפניית העורר אליו, הוא תיווך בין אולג לבין העורר, כאשר אולג סיפר לו כי העורר מעוניין "להעניש את הסורים שהבריחו סיגריות" (Bulatov wants the Syrians who smuggled cigarettes) (in Ust-Kamenogorsk to be punished). טימור גם סיפר כי קיבל מהעורר סכומי כסף שהתבקש למסור לידי אולג, 3,000 דולר לפני ביצוע הרצח, 7,500 דולר יום לאחר הרצח, וסכומים נוספים לאחר מכן, כך שבסופו של דבר שולם סך של 20,000 דולר. אולג גם סיפר לו לאחר הרצח כי הוא זה שביצע אותו. דברים דומים מסר טימור גם בהודעה מיום 4.6.2004.

16. יורי, אשר השתתף על פי הודעתו עם אולג בביצוע הרצח עצמו, סיפר בהודעה מיום 17.2.2004, כי חברו אולג, אשר באותו מועד בו נמסרה ההודעה כבר מצא את מותו, "הזמין אותו לפתור בעיה מסוימת עם כמה זרים" (Oleg invited me to solve some) (problem with some foreigners). יורי תיאר כיצד בהגיעם לדירת הזרים, אולג הוציא אקדח, מסר לו אקדח נוסף, והחל לירות לכל עבר. יורי טען כי הוא עצמו ירה רק לעבר אדם אחד שהחל להימלט מהזירה בעוד אולג ווידא הריגה באמצעות ביצוע ירי לראשו

של כל אחד מהזרים. בתמורה למעורבותו ברצח, סיפר יורי כי אולג שילם לו סך של 1,000 דולר ומסר לו בנוסף מכונית משומשת. כאשר נשאל בהמשך חקירתו אם הוא יודע מי הזמין את הרצח, הוא השיב כי שמע מפיו של אולג כי היה זה העורר. בתשובה לשאלת החוקר מי תכנן את הרצח, השיב יורי כי אולג עשה כן כאשר הוא נטל עצה מטימור. במסגרת הודעתו מיום 12.3.2004 מסר יורי דברים דומים על אודות האירוע עצמו.

17. השוטר קרסב סיפר בהודעתו מיום 15.2.2004 כי במסגרת משימה שהוטלה עליו לאבטח את אנדריי, הוא לקח את אנדריי לבית שבו הותקנו אמצעי וידאו ואודיאו, כאשר לאחר שהגיע טימור לבית, התנהלה שיחה בין השניים בה נכח השוטר. באותה שיחה, טימור סיפר לאנדריי כי רצח ארבעת הזרים הוזמן על ידי העורר בתמורה ל-20,000 דולר והוא שימש כמתווך בין העורר לבין אולג.

18. בשולי הדברים יצוין כי גם יסינייב, אחיו של טימור, מסר בהודעתו מיום 22.12.2004 כי טימור אמר לו כי העורר מעורב ברצח. כך גם מסר אנדריי, אחיו של אולג בהודעתו מיום 6.2.2004, כי שמע מפי אחיו המנוח אולג, על אודות הרקע לפרשה ועל מעורבות של טימור ושל העורר ברצח.

19. חומר הראיות מצביע אפוא לכאורה על מעורבות העורר במעשה הרצח, באופן המקיים את הדרישה הראייתית הנדרשת לצורך מעצר בהליך הסגרה. אין ספק כי חלק מהעדויות הן עדויות על פי השמועה, אשר על פי הדין החל בישראל, אינן קבילות. כמו כן, בחומר שהועבר לעיוני לא מצאתי תמלילי שיחות אשר הוקלטו, על כן לא עלה בידי לברר אם הושמטו מאותן שיחות חלקים רלוונטיים לעניינו של העורר. ואולם, לכל הפחות, בעדותו של טימור שמסר כי נתבקש על ידי העורר לתווך בינו לבין אולג כדי שזה יפגע בקרבנות הרצח, יש די כדי להפנות אצבע מאשימה כלפי העורר.

20. ויובהר, אינני נדרש בעת הזו לטענת העורר שהודעותיו של טימור נגבו לאחר שהופעל עליו לחץ והוא היה נתון לאיומים. יש לציין בהקשר זה כי בחומר שהוצג לעיוני צורפו שני פסקי דין במסגרתם הורשעו טימור ויורי בגין מעורבותם במעשה הרצח, כאשר בפסק הדין שניתן בעניינו של טימור על ידי בית המשפט בקזחסטן קיימת התייחסות מפורשת לטענת העורר בדבר הלחץ שהופעל כביכול על טימור במהלך חקירתו. נאמר באותו פסק דין כי לא נמצא בסיס לטענה שהודעתו של טימור ניתנה לאחר שהופעל עליו לחץ. אדרבה, נאמר כי הוא אף ביים ניסיון התאבדות בשל "הלחץ" שהופעל עליו כביכול. על כן, די ברור כי לא ניתן בשלב הזה לקבוע ממצא כלשהו על אודות הלחץ

שהופעל על טימור בעת חקירתו וטענות אלו מקומן, לכל היותר, בדיון שיתנהל ברוסיה לגופו של עניין, אם יושלמו הליכי ההסגרה.

21. יצוין עוד כי במסגרת הליך המעצר אין מקום להידרש לטענת העורר שהוא נתון לרדיפה מתמדת ובלי מוצדקת על ידי שלטונות רוסיה. מעבר לנדרש, יובהר כי קיומו של הסכם הסגרה בין מדינת ישראל לבין רוסיה, מצביע במובן מסוים על יחסי אמון בין שתי המדינות. הנחת היסוד היא כי ההליכים הפליליים המתנהלים בערכאות המשפטיות של מדינה עמה מצויה ישראל בהסכם הסגרה, הינם בעלי אופי תקין (ראו למשל: בש"פ 7269/14 בעניין פלוני, פסקה 20 (9.11.2014)). על כן, גם במסגרת הדיון בהסגרה, על העורר רובץ נטל נכבד להוכיח את הטענה כי שלטונות רוסיה מבקשים לטפול עליו אשמה ללא כל עוול בכפו.

22. באשר לקיומה של עילת מעצר והחשש מפני הימלטותו של העורר, מקובלת עליי הערכת בית המשפט המחוזי, אשר עמד על נסיבות המקרה ועל חומרת העבירה, כמו גם על הזהירות שראוי לנקוט בה נוכח מחויבותה הבינלאומית של ישראל כלפי המדינה מבקשת ההסגרה, בקבעו כי קיים חשש להימלטות העורר מאימת הדין. זאת אף כי העורר נעדר עבר פלילי. יצוין בהקשר זה, כי אין מקום לזקוף לזכותו של העורר את העובדה שבחר להתגורר בישראל ולא נמלט למדינה שאין לה הסכם הסגרה עם רוסיה (ראו גם: עניין גרוס, פסקה 26). ברי כי עם הגשת העתירה להסגרתו השתנה המצב, והחשש להימלטות מהדין – גובר.

אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ה' באדר ב' התשע"ט (12.3.2019).

ש ו פ ט